

Saksbehandler: Bente Tronrud

Vår dato:
14.06.2024

Vår ref.:
2024/6055



Riksantikvaren

Postmottak@ra.no

Høring Riksantikvarens håndverksstrategi

Saksnr.: 01186-01

Innspill til høring – Riksantikvarens håndverksstrategi

Her er Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk sitt innspill til høringen:

Håndverkkompetansen og -kapasiteten er styrket:

Styrke interesse for tradisjonshåndverk

For å styrke interessen og rekrutteringen til tradisjonshåndverk bør de videregående skolene legge til rette for at elevene innen bygg- og anleggsteknikk får prøve ulike tradisjonshåndverk. En mulighet er at elevene gjennom faget yrkesfaglig fordypning (YFF) kan ha sin praksis i virksomheter som har denne type håndverk. De videregående skolene bør også inngå samarbeid med aktuelle miljøer, eksempelvis museer, for samarbeid som kan bidra til å øke interessen.

Det er etablert utdanningsløp på videregående-, fagskole og høyskole-/universitetsnivå. Men i tillegg vil utvikling av opplæringsprogram i bedrift, for eksempel i form av bransjeprogrammer, være viktig for kompetanseutvikling innenfor tradisjonshåndverksfagene. Det kan etableres tilbud sammen med næringen knyttet til tradisjonshåndverk, og bedriftene kan invitere. Det vil si at man hjelper bedriftene til å kvalifisere medarbeiderne, og at Riksantikvaren kan ta en rolle i dette.

Flere bedrifter med relevant kompetanse skal ta oppdrag på kulturminner og -miljø:

Offentlige anskaffelser

Det er mange små foretak innenfor tømmer-, murer-, maler- og overflateteknikk- og ventilasjons- og blikkenslagerfaget, som i høringen er nevnt som sentrale fag innenfor byggenæringen. Mange av disse foretakene har mye kompetanse innen tradisjonelle håndverksfaglige teknikker, metoder og materialer, men de har ofte ikke økonomi og kapasitet til å håndtere arbeidet som kreves i en anskaffelsesprosess. For at disse foretakene skal komme inn på det offentlige anskaffelsesmarkedet, og bidra med sin kompetanse, bør for eksempel kirkeeierne legge ut konkurranser der det ikke er en ulempe å være liten håndverksbedrift. Mindre bedrifter er ofte ikke registrert på Doffin.no der kunngjøringer av offentlige anskaffelser legges inn. Det bør legges til rette slik at også mindre håndverksbedrifter får informasjon og tilgang.

Erfaringsbasert kunnskapsutvikling og forskning skal styrkes:

Et sentralt spørsmål er hva som bør ligge i grunnutdanningen og hva bør inngå som videreutdanning, gjennom for eksempel bransjeprogram. Restaureringsopplæring anses som etterutdanning eller fordypning, med unntak av f.eks. Hjerleid Handverksskole som har lagt inn noe tradisjonshåndverk innenfor rammen av læreplanene. Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk mener at den kompetansen Riksantikvaren etterspør i all hovedsak må komme etter grunnutdanningen, altså som en videreutdanning i faget. Dette kan skje gjennom bransjeprogram, tilbud fra fagskoler eller fra spesialiserte videreutdanningstilbydere som, eksempelvis Hjerleid Handverksskole.

Ungdomskullene blir mindre og det er «kamp» om 16-åringene som søker til yrkesfaglige utdanningsprogrammer. Det faglige rådet antar at antall søkere til bygg- og anleggsfag ikke vil ha en stor økning i årene som kommer. Det kan derfor være aktuelt å flytte fagarbeidere fra en del av næringen til en annen ved å gjennomføre fag-/svennebrev nummer to, eller videreutdanning innenfor den fagutdanningen man allerede har.

Vennlig hilsen

Thomas Norland (sign)
Leder

Per Skau (sign)
Nestleder

Dokumentet er elektronisk godkjent av rådets leder og nestleder.